

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. д-р Александра Любенова Равначка,
Национален институт по геофизика, геодезия и география при Българска академия на
науките

Член на научно жури за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на
обучението по География)

Докторант: Станислава Пламенова Мишева

Тема на дисертационен труд: „Приложение на методиката на Мария Монтесори в
обучението по География“

Научен ръководител: Мая Петрова Василева

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед № РД 38-662 от
19.12.2022г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

Данни за кандидата

Станислава Мишева е родена през 1988 г. Завършва Софийския университет „Св.
Климент Охридски“, през 2011 г., специалност История и география (бакалавърска степен).
През 2014 г. придобива магистърска степен „Италианска филология: Антропологически
изследвания на Средиземноморието и Балканите: Италия – България“ във Факултет по
класически и нови филологии на Университета.

От септември 2019 г. до настоящия момент е асистент в катедра Регионално развитие в
ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Владее испански, италиански и английски език.

Данни за дисертационния труд

Представеният труд е в обем от 220 страници. Дисертацията е структурирана в Увод,
три глави, заключение, библиография и пет приложения. Текстовият материал е илюстриран
с 18 таблици и 7 фигури. Списъкът с литературата включва 159 заглавия на български, руски,
италиански и английски език.

Текстът на дисертационния труд е написан стегнато, в логическа последователност и е
добре структуриран. Като положително оценявам факта, че 57 % от източниците на
информация са на английски и италиански език.

Уводът представя актуалността, значимостта, целите и задачите на изследването. То е
пряко свързано с проблемите, чиито решения търси съвременното географско образование в
средното училище в България. Темата на дисертационния труд е актуална и дисертабилна.

В първа глава „*Теоретични основи на проблема за образователните технологии в
обучението*“ е направен преглед и е анализиран използваният понятийно-терминологичен
апарат. Оценена е необходимостта от „*образователни технологии*“ в обучението по
география. Разкрито е значението на „*педагогическата технология*“ за повишаване
ефективността на учебно-възпитателния процес. Направена е обосновка за взаимната връзка
между понятията технология на обучението и методика на обучението, без да се
припокриват. Разгледани са видовете и разновидностите на технологиите, прилагани в
обучението, неговите структурни компоненти, видовете стратегии и техниките за обучение.
Докторантът обръща специално внимание на когнитивните стратегии за ученето.

Втора глава *„Методиката Монтезори – технология на саморазвитието“* представя частнодидактическа интерпретация на методиката на Мария Монтезори. Докторантът прави опит да изясни и анализира педагогическите, основните атрибути на методиката на Мария Монтезори. *„Според Мария Монтезори детето (ученикът) трябва да стои в основата на образователния процес, което е водеща идея и в съвременната дидактика на географията у нас“* (с. 68). Образователният процес протича в две основни форми *„презентация“* и *„голям урок“*, като те са съсредоточени основно върху движението на учениците и контакта с околната среда. Докторантът е посочил възможностите за приложение на методиката на Монтезори в обучението по география в българското средно училище на прогимназиален етап. Анализирани са, както факторите на външната среда на системата на обучението по география у нас, така и факторите на вътрешната образователна среда. Представени са детайлно, и се акцентира на образователната политика и образователната среда в страната, като най-значими външни фактори. Докторантът прави детайлни проучвания, свързани с вътрешната културно-образователна среда, като въз основа на резултатите от тях, разкрива съществуващите възможности за приложение на методиката на Мария Монтезори в обучението по география.

В трета глава *„Основа за конструиране на технологията на саморазвитието в обучението по география. Авторски научни работилници, основани на методиката на Мария Монтезори“* са представени научни работилници и технология на саморазвитието в обучението по география, разработени от автора. Докторантът посочва необходимостта от промени в обучението по география, които трябва да се основават на дългосрочни стратегии. Според автора обучението по география трябва да бъде насочено към утвърждаване на продуктивна, формираща функция и да извежда на преден план личността на ученика. Разработените от докторанта три научни работилници, въз основа на методиката на Мария Монтезори, са адаптирани към STEAM7 обучението и съдържат четири основни елемента – въведение, мотивиране на дейността, участие в дейностите, представени в работилницата и заключение.

В *заключението* са обобщени основните изводи от проведеното изследване.

Научни приноси по дисертационния труд

Приемам така формулираните 4 приноса. Те отразяват основните резултати от изследването в дисертационния труд. Приносите на докторанта имат научен и научно-приложен характер.

Първият и вторият принос имат основно научен характер и са свързани с разработването на концептуален модел на образователната технология и на нов подход при прилагането на методиката Монтезори в обучението по география.

Третият и четвъртият принос имат научно-приложен характер. Те са свързани с конструирането на методическа структура на урока по география в прогимназиален етап и с разработването на модели на научни работилници с актуално учебно съдържание в образователния процес.

Оценка на автореферата

Авторефератът отразява в съкратен вид съдържанието на дисертационния труд. Той е в обем от 50 страници и съдържа освен основния текст и 4 формулирани приноса, публикации по темата на дисертационното изследване, литература, и декларация за оригиналност.

Публикации по темата на дисертационния труд

По темата на дисертацията са представени три самостоятелни публикации, като една от тях е в сборник от конференции (Научни конференции „География и регионално развитие“, 2020 г.), а останалите две са в списания с научно рецензиране (Известия на българско географско дружество, том 43, 2020 г. и Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, кн.2, т. 113, 2021 г.). Представените статии са напълно достатъчни и отговарят на критериите определени в ЗРАСРБ.

Препоръки и бележки

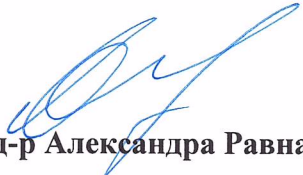
Нямам сериозни критични забележки към представения труд, но смятам, че структурата на дисертацията е много раздробена и детайлна.

Заклучение

Предложеният дисертационен труд доказва, че дисертантът Станислава Мишева притежава необходимата подготовка и умения за самостоятелно използване на методите на научното изследване, научната литература и други материали. Дисертацията съдържа необходимите научни и научно-приложни резултати. **На това основание давам положителната си оценка и предлагам на членовете на Научното жури да присъдят на кандидата Станислава Пламенова Мишева образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по География).**

Дата:

09.03.2023 г.

доц. д-р Александра Равначка